

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200527
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3820200527.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobcu: T. T., trvale bytom P. K. č. XX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho č. 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o uloženie povinnosti zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 3. júna 2020, č.k. 13Csp/13/2020-121, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. p o t v r d z u j e .
- II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy žalobcu vykonávaných na podklade Dohody o zrážkach zo mzdy k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 8500205775, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.12.2017, výrokom II. zrušil uznesenie Okresného súdu Prievidza zo dňa 27.1.2020, č.k. 15Csp/1/2020-48 a výrokom III. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia žalovanému povinnosti zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy vykonávanej na základe Dohody o zrážkach zo mzdy k zmluve o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi ním a žalovaným dňa 27.12.2017, nakoľko mal za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto je neplatná. Súd konštatoval, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy oprávňuje veriteľa na zrážky zo mzdy vo výške 36,72 eur, a to až do úplného splatenia pohľadávok spoločnosti, prípadne iných nárokov, ktoré voči nemu vzniknú. Súd mal za to, že táto dohoda nebola platne uzatvorená, nakoľko nebola individuálne uzatvorená a žalobca v rozpore s § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. nebol o následku uzatvorenia dohody riadne poučený. Súd zdôraznil, že veriteľ má možnosť vykonávať zrážky zo mzdy aj z titulu „iných nárokov veriteľa“, čo však predstavuje pre veriteľa neobmedzenú možnosť pokračovať v zrážkach zo mzdy. Z potvrdenia zamestnávateľa bolo zrejmé, že zrážky boli vykonané od decembra 2018 vo výške 81,32 eur a od januára 2019 vo výške 36,72 eur. Zrážky vo výške 81,32 eur prekračujú výšku mesačnej splátky, ktorá bola dohodnutá v spornej dohode o zrážkach zo mzdy. Vykonávané zrážky navyše už pokryli výšku úverovej istiny; splatených bolo 882,52 eur a úver bol vyplatený vo výške 900 eur. Vykonávanie ďalších zrážok zo mzdy by bolo už nad rámec úverovej istiny, na ktorú má žalovaný minimálny nárok. Súd mal za to, že ak by bolo žalobcovi vysvetlené, že pri použití spornej dohody môže veriteľ nekontrolovane a časovo neobmedzene vykonávať zrážky zo mzdy, nebol by túto dobrovoľne uzatvoril. Súd skonštatoval, že zo strany žalovaného sa jedná o klamlivé konanie, resp. klamlivú obchodnú praktiku v zmysle § 8 ods. 4

zákona č. 250/2007 Z.z. Na tomto základe dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (správne § 37 Občianskeho zákonníka), lebo žalobca nemal vôľu uzatvoriť takýto právny úkon, i keď išlo o zabezpečovací prostriedok. Súd vzhľadom k tomu, že žalobe vyhovel, mal za to, že zanikol dôvod, pre ktorý bolo v konaní nariadené neodkladné opatrenie, preto zrušil zhora citované uznesenie. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti výrokom I. a III. rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedol, že zabezpečenie prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy trvá, tak ako iný zabezpečovací prostriedok, do času, kým existuje zabezpečená pohľadávka. Z dohody vyplýva, že zrážky môžu byť vykonávané len do splatenia zabezpečenej pohľadávky, výška zrážky zo mzdy môže byť najviac v sume dohodnutej splátky, čo jednoznačne vyplýva z čl. III. a z čl. VI. dohody o zrážkach zo mzdy a výška zrážky zo mzdy súčasne nemôže byť vyššia, ako povoľuje zákon (§ 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Z rozsudku nevyplýva dôvod, pre ktorý súd principiálne popiera význam písomnej formy právneho úkonu len preto, že ide o spotrebiteľa a že tento pred súdom vyhlási, že nič nečítal, ničomu nerozumel a pod. S účinnosťou od 1.5.2014 došlo k zmene v právnej úprave dohody o zrážkach zo mzdy pre spotrebiteľské vzťahy tak, že sa zaviedli tri požiadavky: (i) nutnosť vyhotoviť dohodu o zrážkach zo mzdy na osobitnej listine, (ii) poskytnúť informáciu o dobrovoľnosti uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a (iii) poskytnúť poučenie o dôsledkoch uzavretia dohody. Kým v prípade prvej podmienky je zrejmé, že ide o požiadavku na písomnú formu, v prípade zvyšných dvoch zákon výslovne takúto požiadavku neformuluje. Zákonná úprava teda neurčila, že poučenie o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy má byť písomné a rovnako má byť písomné aj poučenie o možnosti odmietnuť uzavretie samotnej dohody o zrážkach zo mzdy. Zvolil písomnú formu v dobrej viere v to, že konajúca osoba si v súlade so svojou elementárnou opatrnosťou aj prečíta podpisovaný text. Pokiaľ by žalovaný pre splnenie povinnosti poučiť spotrebiteľa o dôsledkoch uzavretia dohody alebo o možnosti odmietnuť uzavretie zvolil iný spôsob, napríklad verbálnu formu, potom by pri bežnom prístupe a bežných tvrdeniach spotrebiteľov v súdnych konaniach („nečítal, nerozumel, podpísal“), nikdy nemal objektívnu možnosť preukázať ani len jej splnenie. Iný spôsob preukázania splnenia povinnosti zo zákona ako písomnú formu žalovaný objektívne vlastne ani nemá k dispozícii. Akýkoľvek ďalší písomný dokument, ktorý by potvrdzoval postup podľa §5a zákona č. 250/2007 Z.z., by totiž mohol byť (v zmysle rozsudku účinne) popretý vždy rovnakým tvrdením, ako je tvrdenie žalobcu vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy. V konaní bolo predloženou dohodou o zrážkach zo mzdy preukázané, že spotrebiteľ bol dostatočne poučený a uzatvoril ju dobrovoľne. Z rozsudku je javí, že súd sa obsahom dohody o zrážkach zo mzdy ani nezaoberal, a obsah článku III. vôbec nehodnotil. Záver súdu a vydaný rozsudok popiera podstatu písomnej formy právneho úkonu ako takého a takýto prístup predstavuje popretie akejkoľvek právnej istoty nielen dodávateľa. Žalovaný napadol záver súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy nevyjadruje vôľu žalobcu. Takýto záver nemá oporu v žiadnom dôkaze. Rovnako žalovaný napadol odvolaním záver o klamlivom konaní podľa § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. Z textu dohody o zrážkach zo mzdy vyplývajú všetky informácie. To, že ich súd prvej inštancie ani neposudzoval, je nedostatkom ním prijatých záverov, rozhodne však nenapíňa uvedené ustanovenie. Žiadal, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu rozsudok zrušil a vrátil vec späť súdu prvej inštancie, alebo aby zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu a žalobu zamietol. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Zaujal podrobné stanovisko na obhajobu vecnej správnosti napadnutého rozsudku. Žiadal o jeho potvrdenie a priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

4. V replike sa žalovaný pridržiaval skôr vedenej argumentačnej línie.

5. V duplike sa žalobca rovnako argumentačne odvolal na svoje predchádzajúce vyjadrenie.

6. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých výrokoch I. a III. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. odvolaním napadnutý nebol, preto je v tejto časti právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

8. Žalobca v podanom odvolaní zastával názor, že sporná dohoda o zrážkach zo mzdy je platná a súladná s právnymi predpismi.

9. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ so svojim dlžníkom. Ako taká je samostatnou dohodou uzatvorenou podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a preto sa na ňu vzťahujú okrem špeciálnych ustanovení § 551 Občianskeho zákonníka aj všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzatvorená určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo znamená, že musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto inštitútu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je uzatvorená v občiansko-právnom vzťahu, v ktorom majú podľa § 2 ods. 2 OZ zmluvné strany rovnaké postavenie. Veriteľ teda vo vzťahu k dlžníkovi nie je v pozícii nadradeného orgánu a neprislúcha mu právo jednostranne určovať druh a výšku pohľadávky, ktorá v budúcnosti vznikne a ktorá sa má realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Výška pohľadávky síce môže mať oporu priamo v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. V čase uzatvorenia zmluvy už preto musí dlžník, o to viac v postavení spotrebiteľa, poznať pohľadávku akého druhu zabezpečuje a aká je jej konečná výška. V opačnom prípade by bol nastolený nerovnovážny stav v prospech veriteľa, ktorý by si mohol autoritatívne určiť výšku pohľadávky, pričom by mu nič nebránilo do sumy pohľadávky zahrnúť aj čiastky, ktoré prípadne neboli riadne dojednané v zmluve, od ktorej sa odvodzuje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy.

10. Je tomu tak aj v danom prípade, nakoľko zmluvné strany sa mali v dohode o zrážkach zo mzdy dohodnúť v bode IV. spornej dohody, že Pohľadávka Spoločnosti voči Dlžníkovi zabezpečovaná touto Dohodou je tvorená úverom v uvedenej výške a príslušenstvom úveru v podobe úrokov vo výške 387,36 eur. Príslušenstvo tvoria ďalej náklady, ktoré Spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči Dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami Spoločnosti voči Dlžníkovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so Zmluvou a jej prípadnými dodatkami. Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu. Ak sporná dohoda opisuje len možný spôsob vzniku pohľadávky (budúce pohľadávky v neurčitej výške), tak je nutné pokladať takýto právny úkon za neurčitý, a teda podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka za neplatný. Na túto skutočnosť správne upozornil i súd prvej inštancie, že „veriteľ má možnosť vykonávať zrážky zo mzdy aj z titulu 'iných nárokov veriteľa', čo predstavuje pre veriteľa neobmedzenú možnosť pokračovať v zrážkach zo mzdy“ (bod 18. napadnutého rozsudku).

11. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného, dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Dohoda o zrážkach nebola určitá v pohľadávke, ktorá mala byť touto dohodou zabezpečená. Na základe toho súd prvej inštancie správne konštatoval neplatnosť spornej dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 37 Občianskeho zákonníka (hoci súd prvej inštancie uviedol § 39 Občianskeho zákonníka, zjavne sa jedná iba o chybu v písaní, nakoľko § 39 Občianskeho zákonníka hovorí o neplatnosti právneho úkonu z dôvodu jeho rozporu so zákonom, z dôvodu obchádzania zákona alebo pre rozpor s dobrými mravmi, nie pre nedostatok vôle, resp. neurčitosti).

12. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v napadnutých výrokoch I. a III. (§ 387 ods. 1 CSP).

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. O výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).